D·N
17/8 1950

Skattepolitikens följder

Utsikten att försvarets behov kan komma att omöjliggöra skattesänkningar framkallar inte i socialdemokratisk press förstämning, utan glädje, en glädje som här och var tagit sig uttryck i yster munterhet. Ett utmärkt exempel på denna inställning ger Morgon-Tidningen — av tradition kallad socialdemokratins huvudorgan — i gårdagens ledare. "En valrörelse i skattedragogins tecken skulle inte riktigt passa i den situation som nu inträtt", skriver tidningen och kallar folkpartiets förslag om tioprocentssänkning av statsskatten — framfört långt före Koreakrigets början — för "denna ohöljt ansvarslösa och demagogiska framsteg".

På denna punkt är endast ett par påpekanden behövliga. Kraven på skattesänkning framfördes i en situation då försvarsutgifterna för lång tid vanligtvis bundna enligt de direktiv som meddelats Nothinkommittén. Hänsynen till försvaret har således inte utgjort något skäl för regeringspartie's vägran att gå med på skattesänkningar. Om socialdemokratins vägran att sänka skatterna var riktig i våras, skulle varje någorlunda väsentlig ökning av försvarsutgifterna nu kräva höjda skatter.

Emellertid tar Morgon-Tidningen upp skattefrågan även från dess principiellt viktigaste synpunkt: skattebördans inverkan på medborgarnas ekonomiska prestationer. Inga som helst påståenden om sambandet mellan skatterna och produktionen kan göras, börjar tidningen försiktigt, men säker sedan ökade intryckt att samhandet sannolikt är rakt motsatt det som vanligen antas, att "höga skatter främjar den ekonomiska utvecklingen för ett helt folkhushåll". Höga skatter och hastig produktionsstegring har nämligen, påminner den citerade tidningen, stundom följts åt, såsom i Förenta staterna under 1940-talet.

Det skall inte förnekas att ett högt skattetryck i den meningen att man finansierar en inkomstutjämning genom å ena sidan socialpolitik till förmån för de fattiga, å den andra höga skatter på stora inkomster och förmögenheter har en produktionsstimulerande verkan när utgångspunkten är en lågkonjunktur. Framför allt en hög förmögenhetsbeskattning kan i ett sådant läge erfordras för att minska det för stora "avvedda" sparandet i samhället. Det är på den punkten som ett samband finns mellan skattesskärpningarna och produktionshöjningen under slutet av trettitalet.

Emellertid är det omöjligt att anta att det är ett sådant läge som Morgon-Tidningens diskussion nu gäller, även om tidningen så nyligen som i april i år trodde sig se vissa tecken på att den länge bebådade depressionen var i antågande. Morgon-Tidningens resonemang anförs tvärtom som generellt giltigt. Det utgår därmed från att skatterna även huvud aldrig kan nå en gräns där effekten blir skadlig för produktionen, ett påstående som inte ens finansministern Wigforss någonsin vågade göra under fyrtitalets stora skattedebatter.

De skattesänkningskrav som bl. a. Dagens Nyheter framfört grundar sig på erfarenheten att skattetrycket för närvarande, bl. a. till följd av den automatiska skärpning som genom inflationen skett i förhållande till vad som ansågs 1946, verkar återhållande på medborgarnas lust att arbeta och intresse att spara. Härigenom förvärras situationen från båda hållen. Å ena sidan hålls den önskvärda produktionshöjningen tillbaka, å andra sidan drivs inflationen på, eller sakar i varje fall ett viktigt åtstramningsmoment. Att i den situationen en skattesänkning på litet längre sikt skulle medföra såväl ökat sparande som stegrade arbetsinsatser och därmed "ersätta" statskassan den förlust som sänkningen av utagningsprocenten inneburit kan knappast förnekas.

Sakligt resonerande socialdemokrater erkänner också det nuvarande skattetrycketa skadliga inverkan. I sin artikel om direkt och indirekt beskattning i senaste numret av partitets tidskrift Tiden skriver således Per Åsbrink: "Den direkta, progressiva inkomstbeskattningen har numera i vårt land och i många andra länder uppnått en sådan nivå att det gängse talet om dess negativa verkningar för sparandet, produktiviteten och investeringsverksamheten inte längre kan avfärdas som helt ovidkommande och obefogat."

Den försvarspolitiska situation som inträtt ställer den socialdemokratiska skattepolitikens följder i blickfljus. Med en mer liberal skattepolitik de senaste åren skulle vi nu ha befunnit oss i ett längt gynnsammare läge. Även bortsett från den produktionshöjande effekten av en sådan politik skulle vi inte ha stått på den punkt i beskattningen där varje åtstad framstår som nödvändig, varje skärpning som en fara. Det är denna situation som regeringspressen finner passande för glädje, ja, munterhet. Vill man verkligen prisa som lyckligt att skattelättnader kan bli otänkbara? Det vore en utmaning mot majoriteten av folket utan like i svensk debatt.

Fjordar och fiske

Tillslutningen av Oslofjorden för främmande fiskare utgör givetvis ett hårt slag för de svenska fiskare som sedan länge tillbaka haft några av sina mest givande fångstplatser i dessa vatten. Om den uppgiften skulle viss sig riktig enligt vilken avviningen förriggått under vapenhot, så måste det sägas att sådana metoder inte under några omständigheter bör få förekomma i ett sådant sammanhang som det nu aktuella.

Men dylika omständigheter får inte utgöra något hinder för en saklig prövning av de norska synpunkterna. Frågan om det svenska fisket i Oslofjorden var aktuell redan i våras, då hr Staxäng interpellerade utrikesministern i denna sak. Hr Undén meddelade då att norska utrikesdepartementet den 18 april hade förklarat att svenska räkfiskare efter kriget "fiskat delvis på norskt område i Oslofjorden", varför de norska myndigheterna "anordnat en mera effektiv bevakning därstädes".

Sedermera preciserades de norska synpunkterna i ett nytt meddelande den 29 april. Här påpekades att ingen ändring skett i den norska territorialgränsen, som är 4 mil räknat från aktuella vattnen är baserad på en grundlinje "som är och alltid varit dragen tvärs över Oslofjorden". Vidare underströks att det varit först efter kriget som svenska fartyg börjat bedriva fiske på norskt område. Slutligen lämnades den märkliga uppgiften att överläggningar rörande fisket i Oslofjorden inletts mellan svenska och norska fiskeriorganisationer, men att dessa överläggningar avbrutits av de norska myndigheterna, "som förklarade var territorialgränsen går och att följaktligen allt svenskt fiske innanför densamma är förbjudet".

Emellertid synes det fögn sannolikt att det varit först efter kriget som de svenska fiskarna skulle ha börjat fiska räkor i Oslofjorden. Hall det rört sig om en självtagen rätt av så färskt datum, är det då troligt att man på norsk sida skulle ha gått med på förhandlingar i denna sak? Det är betydligt troligare att de norska fiskarna i så fall under hänvisning till äldre praxis skulle ha kört bort de svenska båtarna utan att myndigheterna behövt ingripa.

I själva verket torde det förhålla sig så att man här har att göra med en ny norsk praxis, vilken — populärt uttryckt — innebär att territorialgränsen skall anses gå framåver, från den utgångspunkt i stället för att följa strandlinjen. Denna nya praxis har redan tidigare fört till meningsskiljaktigheter mellan Norge och England, vilka hänskjutits till Haagdomstolen för avgörande. Det rör sig här om fiskerättigheterna i en nordnorsk fjord, och domstolsutslaget torde kunna ge en viss ledning även för frågan om fisket i Oslofjorden. Enligt ett uttalande av en svensk folkrättsexpert, professor Gihl, kan den norska ståndpunkten inte utan vidare avvisas, även om den länter sig diskuteras, särskilt när det gäller en så bred vik som Oslofjorden. Det borde inte vara omöjligt att träffa en överenskommelse för just detta vatten som i viss mån tillgodoser både norska och svenska intressen.

Ett intensivt kärleksdrama, en magnifik London-roman

med "en modern uppsättning Dickensfigurer, alla utmärkt tecknade av Hutchinson, med den blandning av varmt hjärta och road cynism som är klassisk i all engelsk romankonst."

Jan Olof Olsson i DN

R. C. HUTCHINSON

OCH ALDRIG MÖTAS DE TVÅ

712 sid. 22:– inb. 28:–

BONNIERS

PRESSGRANNAR

De som det inte lönar sig för att arbeta är fler än Aftontidningen så tror, skriver Arbetaren (fp) och nämner folkpensionärerna som exempel:

Det är bara i de högsta inkomstklasserna som det inte lönar sig att arbeta, tror Aftontidningen. De högre inkomsttagarna är tyckligtvis angelsäkra få, tillägger tidningen, så det spelar inte så stor roll om de lägger på latsidan.

Tydligtvis räknar Aftontidningen folkpensionärerna till de högsta inkomsttagarna. Om en folkpensionär arbetar så att hans arbetsförtjänst går över det "avdragsfria" beloppet på 400 kronor blir förtjänsten klen. Det mesta av hans överskjutande inkomst tar det allmänna hand om genom att göra avdrag i hans bostadsbidrag och kommunala tillägg. Det kan rentav hända att den behållna inkomsten minskas när den egna inkomsten ökas.

Tycker Aftontidningen att det ser ut att lönа sig att arbeta under sådana förhållanden? Eller hör folkpensionärerna till dem vilkas arbetskraft är likgiltig ur folkhemmets synpunkt?

Det vore intressant att få frågan besvarad.

Högern är ingen motståndare till verkliga framsteg, försäkrar Sydsvenska Dagbladet (h). Men en forcerad omdaning vill partiet inte vara med om, fortsätter tidningen och ger följande exempel på vad som menas därmed:

Den sociala reformpolitikens utformning i vårt land lämnar många belysande exempel på faran av en framtidstjusare, som inte beaktar realiteterna eller har tillbörlig hänsyn till de ekonomiska och personella resurser, som vårt land förfogar över.

Är socialpolitiken så svår att smälta?

Socialisering eller inte — den frågan har aktualiserats även i höstens val, påminner Blekinge Läns Tidning (fp):

Ett fritt näringsliv är icke idealet för de socialdemokratiska samhällsförbättrarna. Det heter rent ut i deras program, att den enskildes initiativförmåga skall minskas och det allmänhas ökas även när det gäller produktionen. Område efter område skall dras in i regler-ngsvärdet. Det fria näringslivet får allt mindre och mindre utrymme. Vad detta kommer att betyda är icke svårt att föreställa sig. Det blir en tvinsot, som successivt inte kommer att lösa vår produktion och därmed vår levnadsstandard. Framtidsperspektiven är ju alltså att tillbakagå. Det är av ytterste vikt att väljarna göra klart för sig detta. Med ökad makt för det socialdemokratiska partiet

Befriaren San Martín

FÖR HUNDRA ÅR SEDAN, den 17 augusti 1850, dog José San Martín i Boulogne i Frankrike. Han hade då i nära tjugu-sju år varit landsflykting; vid ett besök i hemlandet Argentina i slutet av 1820-talet hade han mötts med hån och förakt och därför omedelbart vänt tillbaka. I dag firas han som Argentinas nationalhjälte och den största gestalten från de sydamerikanska frihetskrigens tid vid sidan av Simon Bolívar. En hel litteratur har uppstått kring San Martín, till stor del av helgonlegendens typ; bland dem som ävägabragt den posthuma upphöjelsen märks Bartolomé Mitre, författare, stiftare av tidningen La Nación och argentinsk president på 1860-talet.

Situationen är snarast ordinär i sydamerikansk historia. Bolívar, chilenen O'Higgins och andra framstår som livstidens omvässlande som frihetskämpar och tyranner och var vid sin död fördrivna av de folk som tidigare hyllat dem som demokratiska caesarer; deras öden speglar söndringen och obeständigheten i sydamerikansk politik, och att man längt efter deras död är enig om förhärligandet visar snarast att man i oron och brytningarna har behov av några nationella replipunkter. I andra hänseenden intar San Martín en särställning. Han var visserligen född i Sydamerika — som son till en spansk ämbetsman i det nuvarande Uruguay — men kom redan vid fyra års ålder till Spanien, där han sju år senare, år 1789, satt-tes i militärtjänst. Efter att ha deltagit i en rad fälttåg, bland annat i de striider som förde till kapitulationen i Baylen, tog han år 1811 avsked med överstelöjtnants rang och reste till Argentina. Vad som drev honom till detta steg är osikert: otrohliven befordran, en känsla av att Spaniens kamp mot Napoleon var hopplös, förhoppningar om avancemang inom frihetsrörelsen i Sydamerika, som nu vunnit sina första framgångar. Hos denne spanske yrkesofficer kan sydamerikansk patriotism och frihetskänsla inte ha spelat samma roll som för Bolívar.

Även i Sydamerika förblev San Martín väsentligen militär. Av regeringen i Buenos Aires användes han som organisatör och utbildare; hans noggrannhet och hans förmåga att skapa disciplin gav de under hans befäl stående trupperna en särställning. Efter några år började han som militärbefälhavare över arméerna, om styrelsesättet i Peru. Av skäl som inte är klarlagda, kanske främst på grund av sjuklighet, bealöt San Martín att helt träda tillbaka; han avsade sig protektorskapet i Peru och befälet över sin arme, och då han mottogs med ovilja vid hemkomsten till Argentina avreste han till Europa. Utan tvingande eller i varje fall påtagliga skäl utbytte han diktaturen mot landsflykten. Detta handlingssätt, som kunde uppfattas som och kanske verkligen var ett bevis på självuppoffring, blev jämte marschen över Anderna en hörnsten i den San Martínska legenden. I sitt avskedsmanifest till Perus folk förklarade San Martín att han stridit blott för att "ge folken tillfälle att fritt välja styrelse", att han var trött på att bli bekräftad för att söka en kungakrona och att "närvaron av en framgångsrik soldat, hur anspråkslös han än är, medför fara för nyligen upprättade stater".

Som militär synes San Martín ha varit betydande genom försiktighet, disciplin och minutiösa förberedelser; i de få drabbningar han utkämpade var hans armé kvantitativt och kvalitativt överlägsen. I sina politiska uttalanden hemföll San Martín ofta åt den strävsamhet-ne frihetsretorik som hörde tiden till, men han tycks ha haft mera sinne för nödvändigheten av en fast konstitutionell ordning än sina hjältekolleger, som — påverkade av revolutionen och Napoleon — svängde mellan demokrati och diktatur. För att gå stabilitet åt de sydamerikanska staterna var enligt hans mening en inskränkt monarki bäst. På den punkten — liksom i sin militära verksamhet — för han tanken till George Washington.

Det sagda är tillräckligt för att visa att den Peróniska diktaturen, som i dessa dagar firar San Martín, har ringa anledning att söka rättfärdigande i hans namn. Jubileumsåret har också redan bjudit på egendomliga aktioner. Bland annat har man ålagt tidningarna att i varje nummer genom en särskild devis erinra om jubileet, och de tidningar som på grund av sin opposition mot Perón vägrat göra detta har indragits. Argentinas — och många andra sydamerikanska staters — tragedi belyses både av den stalinska reklamen kring frihetshjälten och av de metoder med vilka han hyllas.

HERBERT TINGSTEN

General San Martín. Engelsk gravyr, 1821.

Slaget vid Maipú. Litografi av Géricault.

Frösögolfbanan beses av statsrevisorerna

Behovet av en bro till Alnö och bättre förbindelser med flygfältet på Skeppsholmen påvisades för den avdelning av statsrevisorerna som i dagarna besöker mellersta Norrland.

De tolv ledamöterna kunde själva iaktta de svårigheter som betungar trafiken mellan Alnön och fastlandet. Brokommittens ordförande, förre riksdagsman V. Söderkvist, poängterade att ett bropbygge var nödvändigt för öns fortsatta utveckling.

Från Sundsvall reser de två riksdagsmännen till Östersund, där de bl. a. skall titta på den omstridda golfbanan på Frösön, vidare studera kraftverksanläggningar och sågverksringar. Efter en avstickare till Norge åker återfärden genom Härjedalen. (TT. Sundsvall.)

Svenskt beskydd åt studentsanatorium i Schweiz.

Medicinalstyrelsen tillstyrker livligt att svenska regeringen i likhet med flera andra regeringar åtar sig beskyddsherskap för ett planerat internationellt studentsanatorium i Schweiz. Ett sammanförande av tbc-sjuka studenter från hela världen måste enligt styrelsen vara av stor betydelse bl. a. för ökat internationellt samförstånd.

blir den fria sektorns för näringslivet mindre. Väljarna ha i sin makt att förhindra detta.

Socialiseringsplanerna måste klarläggas — socialdemokraterna själva är så tystlåtna på den punkten i valtider.

Ambulanschefen på väg till USA

Chefen för Röda korsets fältsjukhus i Korea, medicinalrådet Carl-Erik Groth, reste på eftermiddagsflygningen med ordinarie SAS-planet till USA.

Han kommer vid framkomsten att omedelbart begå sig till Washington för att i samarbete med kapten Fritz Braun överta ledningen av förberedelserna för fältsjukhusets överförrande till krigsområdet. De Groth både ingen av sina medarbetare med sig, men det kan tänkas att ytterligare någon i expeditionens ledning kallas till USA under förberedelserna.

Kalmarfiskare klagar över förlorat vatten

Ömsa Runnö och Vällö i Kalmar län förslår, i en proposition överförres till allmänt vatten. Genom förslaget hotas fiskarbefolkningens existens, då det är fråga om en stor överföring av enskilt till allmänt vatten.

Fiskarbefolkningen på ömsa, omkring 140 personer, räknar med en årlig förlust på över 100.000 kr, om förslaget går igenom. Ölandsingen har därför bjudit in landshövding Ruben Wagnsson, riksdagsmän och fiskerisakkunnige att åsgåren av Emz beredning att bilda en vattenområden det är fråga om.

Avancemang-löneförhöjning

kommer inte utan orsak — när de kommer är orsaken ofta att den framgångsrike förbättrar sina yrkeskunskaper. Följ varje dag de studietips som lämnas i annonserna under rubriken

SKOLOR OCH UNDERVISNING

i dag på sidan **14**

Under "Skolor och undervisning" annonserar skol-, handels- och tekniska kurser, kurser i språk, sång, bilkörning etc.

"Fakta" i Expressen

De reflexioner kring mina Tysklandsartiklar som hr D. M. Winter gjort i Expressen den 15 augusti finner jag inte skäl att stanna vid. De uppgifter som lämnas rörande två av Tysklands politiska ledare — praktiskt taget de enda sakuppgifterna i uppsatsen — måste jag emellertid beröra.

Om Schumachers närmaste man inom socialdemokratin, professor Carlo Schmidt, heter det:

Tar man som exempel professor Carlo Schmidt, Schumachers närmaste man, får man det intrycket att han aldrig har varit Hitlersympatisör. Men under ockupationen av Frankrike var Carlo Schmidt icke förty ledare för den tyska civilförvaltningen i Lille, där han bl. a. tog initiativet till den antikvarisk-arvtäcke den ena gisslan efter den andra!

I själva verket var Schmidt inte ledare av ockupationsförvaltningen i Lille; han var juridisk rådgivare i denna förvaltning. Vidare gjorde sig Schmidt i denna egenskap känd för sina humanitära insatser; enligt en bok om ockupationstiden i Lille av den franske prästen Detrez sökte Schmidt i samförstånd med franskmän hindra nazistiska övergrepp. "Schmidt var en lidelsefull och aktiv antinazist, och som sådan räddade han många franskmän liv och gjorde mycket för att motverka Gestapos och SS extrema åtgärder" (Melvin Lasky i Herald Tribune 10 augusti 1950). En internationell socialistkommission har i dagarna rentvätt Schmidt från alla misstankar. Schmidts hedranden räddade han många franskmän så väl känd att jag inte ansåg mig behöva tala om den i mina artiklar.

Om presidenten Heuss uppges av hr Winter att han tillhör Freie Deutsche Partei. Något sådant parti finns inte; Heuss tillhör Freie Demokratische Partei. Möjligen åsyftar hr Winter det starkt konservativa Deutsche Partei. De viktigaste partierna i Tyskland bör skribenter i ämnet hålst känna till.

— Att Heuss skrev en av de främsta stridsskrifterna mot Hitler före maktöverlagandet omnämns inte, men väl påstås att han 1939 skrev "en entusiastisk artikel om det tyska anfallet mot Polen i en känd nazitidskrift". Den ifrågavarande artikeln publicerades i en gammal och välkänd liberal tidskrift. Die Hilfe, naturligtvis kontrollerad som alla andra publikationer; den är inte tillgänglig i Sverige. Om artikelns innehåll meddelar den tyske presidenten till Dagens Nyheters korrespondent: "Historien om min artikel togs upp av polska militärmissionen i Berlin för ungefär ett år sedan. En del kommunistdidningar deltog samtidigt i angreppet, som grundade sig på förfalskade citat ur en artikel av mig i månadstidningen Die Hilfe under rubriken 'Totaler Krieg'. Angreppet tillbakavisades av mig, och affären har sedan dess ansetts avförbad." — Vidare anmärker hr Winter att Heuss röstade för 1933 års fullmaktslag. Inom sin fraktion (statspartiet) röstade han mot den, men följde, enligt det i Tyskland vanliga fraktionstvånget, i riksdagen partiets majoritet.

Hr Winters vederhäftighet behöver ej ytterligare belysas.

HERBERT TINGSTEN

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
Telegramadress: Dagsnyheter, Postgiro 1816 (för annonser) nummer 1857 (för prenumeration)

Chefredaktör: Herbert Tingsten. (1745ña sökrast kl. 23.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: Leif Ekblad.
Redaktionschef och ansvarig utgivare: Sten Rodosen.
Dagens Nyheters Aktiebolag: Verkst. direktör: Helge Hedborn.

PRENUMERATIONSPRISER
A Stockholmsupplagan
Månad .. 4:: 75 Kvartal .. 13: 25
Halvår .. 27:— Helår .. 54:—

SENASTE ANNONSAVISLESTA daterad 15/6 1950 tillhandahålles på begäran.

Dagens Nyheters tryckeri, Sthlm.

Ny Norrlandsaktion vill rädda flyglinje

Norrland strider för sitt flyg. En rad aktioner har andep sommaren gjorts på olika platser som berörs av linjen för att försöka få den permanent — men vill göra allt för att försöka avvärja flygstoppet i höst. Kommittéer har bildats, och en av dem är nu redo att resa till Stockholm för att tala kommunikationsministern till rätta. Det är representanter för trafikflygets intressen i Norrbotten som på lördag eller måndag skall uppvakta statsrådet Nilsson.

Kommitténs ordförande är direktör Rye Engström i Munkunda AB, och med i uppvaktningen är givetvis länets höyding, O. W. Lövgren, — Norrlandsflygets kanske främste förkämpe.

— Vi hade tänkt komma till Stockholm ännu tidigare, men kommunikationsministerns semester har fått oss att uppskjuta resan. En allt starkare opinion för Norrlandslinjens bevarande har väckts i hela landsdelen, och vi kommer att framföra en del nya motiveringar och förslag för att få behålla linjen, säger landshövding Lövgren. Norrland behövee flyget för sin utveckling. Jag brukar om t. ex. Norrbotten säga att flyget verksamt kan bära en kolonialvaruaffär. Det är inte blir bara en kolonialvaruaffär utan ett — landskap i Svea rike.

Och i söder kämpar man också för sitt flyg. Skånes flygtrafikkommitté sammanträdde således på onsdagen i Malmö och preciserade sina önskemål beträffande tidtabellen för flyglinjen Malmö—Köpenhamn. Vidare diskuterades tidtabellen Malmö —Stockholm, varvid framhölls att anknuttiden för morgonflyget till Stockholm bör framflyttas. Det hemställdes vidare till Aba att utverka att trafikorten skall gälla även för sådana inrikesresor som företas via Kastrup.

SAS-Aba har utlyst ett styrelsesammanträde för att ytterligare förhandla om det läge som hotar i höst, då de norr- och sydgående flyglinjerna bestänts att nedläggas. Sammanträdet äger rum inom kort.

Trettio hantverkare reser till England.

Trettio hantverkare från hela landet reser på torsdag kväll med båt till England. De har låst engelska i två år och skall nu pröva sina kunskaper och vidga dem, men samtidigt tänker de också studera vidkungsminnen i Hastings under ett veckolångt besök där, berättar resledaren, studiesekreterare Gunnar Ring. Borgmästaren i Hastings skall få en Orreforvsa till minne av besöket.

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.